

INLEIDING

Voor u ligt een boekje, waarin u informatie vindt over het buurtpreventieproject. Dit project is oorspronkelijk een initiatief vanuit het platform woon- en leefomgeving.

Het is een samenwerkingsproject van de kerngroep buurtpreventie, de Dorpsraad Wijbosch, politie groep Schijndel en de gemeente Schijndel.

Het eerste buurtpreventieproject is gestart in Wijbosch.

Inhoudsopgave

1. Kerngroep buurtpreventie
2. Wat is buurtpreventie?
3. Wat is buurtpreventie niet?
4. Buurtpreventie = leefbaarheid
5. De enquête
6. Na de enquête
7. Buurtpreventieproject: rechtspersoon of werkgroep?
8. De taakverdeling
9. De rol van de politie binnen buurtpreventie
10. De rol van de gemeente binnen buurtpreventie
11. De meldingskaarten
12. Welke activiteiten kunnen in het kader van buurtpreventie worden uitgevoerd?

1. Kerngroep buurtpreventie

De kerngroep buurtpreventie is een samenwerkingsverband van gemeente (coördinator woon/ en leefomgeving', politie (buurtcoördinator', dorpsraad en een aantal betrokken burgers. Ondersteuning vindt plaats vanuit BWI Het Palet (opbouwwerk). Deze werken samen binnen een kerngroep buurtpreventie.

Desgewenst ondersteund de kerngroep nieuwe initiatieven voor buurtpreventie, bijvoorbeeld vanuit de wijkraden. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de ervaringen die opgedaan zijn bij buurtpreventieproject Wijbosch.

Buurtpreventie vormt een onderdeel van buurtbeheer: het verbeteren en in standhouden van een goede leefbaarheid in de wijken door verhoogde veiligheid.

De hulp die groepen bewoners kunnen krijgen kan bijvoorbeeld bestaan uit:

- het geven van organisatorische adviezen (o.a. opzetten van de organisatie).
- het bieden van strategische ondersteuning (o.a. hoe te handelen naar bijvoorbeeld gemeente, woningbouwvereniging, enz.).
- het ondersteunen bij het opzetten van samenwerkingsverbanden met andere organisaties.

De hulp die de kerngroep geeft heeft meestal een tijdelijk karakter. De ondersteuning is erop gericht om groepen zo vooruit te helpen dat men het op een gegeven moment zelf kan. Overigens kan tussentijds altijd weer een beroep gedaan worden op het opbouwwerk.

2. Wat is buurtpreventie?

Buurtpreventie is een gerichte aanpak om de veiligheid in de buurt te verbeteren. Bewoners ondernemen hiervoor concrete acties. Dit gebeurt in samenwerking met politie, dorpsraad, wijkraden en gemeente. Buurtverenigingen en wooncorporaties zijn gesprekspartners.

Concrete acties kunnen zijn:

- de verbetering van hang- en sluitwerk
- het merken van diefstalgevoelige bezittingen
- de verlichting van donkere hoeken
- het invullen van meldingskaarten

Over deze en andere acties leest u verderop in de brochure. De kerngroep kan ondersteuning bieden bij het opzetten van het project en het organiseren van de bewoners.

3. Wat is buurtpreventie niet?

Buurtpreventie is niet het verklikken van medebewoners. Het betekent ook niet dat men voor eigenrechter gaat spelen. En ook is het niet de bedoeling dat er burgerwachten worden georganiseerd.

Buurtpreventie betekent evenmin dat er voor iedere voordeur een politieagent wordt neergezet. Dit zou de leefbaarheid in een buurt niet ten goede komen. En dat is uiteindelijk waar het om gaat.

4. Buurtpreventie = leefbaarheid

In onze samenleving ervaren mensen soms een gevoel van onveiligheid. Men hoort vertellen over en/of komt in aanraking met (kleine) criminaliteit, inbraken, geweld. De anonimiteit van veel buurten en wijken kan het gevoel van onveiligheid versterken!

In meerdere plaatsen in de directe omgeving functioneren inmiddels buurtpreventieprojecten.

Voor veel buurtbewoners is buurtpreventie hetzelfde als leefbaarheid; buurtpreventie wil zeggen dat er gewerkt wordt aan de leefbaarheid van de wijk. Een leefbare wijk of buurt wil zeggen dat mensen zich prettig en veilig voelen in de eigen woonomgeving.

Bewoners leren elkaars namen kennen; het anonieme verdwijnt. Er ontstaan netwerken tussen bewoners, zodat men weer op elkaar terug kan vallen als dat nodig is. Met buurtpreventie kan sociale controle ontstaan, die gebaseerd is op *nabuurschap*.

- Met buurtpreventie bouw je aan de leefbaarheid in de buurt; het verbetert wat niet goed is en behoudt wat wel goed is (preventie).
- Door buurtpreventie worden bewoners als gesprekspartner voor (bijvoorbeeld) de gemeente serieus genomen.
- De wensen die in het gebied leven met betrekking tot verkeer, milieu, misdaadpreventie, jeugdzorg e.d. zijn gemakkelijk te inventariseren en kunnen als collectieve wens onder de aandacht van verantwoordelijke instellingen worden gebracht.
- Afstemming tussen individuele, collectieve en gemeentelijke verantwoordelijkheid wordt op deze manier mogelijk.
- Door een verbeterd inzicht op de wensen uit de buurt kunnen instellingen hun prioriteiten gemakkelijker vaststellen en inspelen op de actualiteit.

5. De enquête

Voordat er een begin gemaakt wordt met het opstarten van buurtpreventie, is het onder andere belangrijk om te weten:

- Welke onveiligheid speelt in de buurt?
- Waar doet het zich voor?
- Is het vooral iets in de woonomgeving?
- Of heeft het te maken met verkeer?
- Of heeft onveiligheid te maken met de woningen? Hang- en sluitwerk? Vandalisme? Kleine criminaliteit?
- Welke activiteiten vinden de medebewoners belangrijk om te organiseren in de buurt?

Ook is het belangrijk om te weten:

- Zijn er bewoners, die willen meedoen met buurtpreventie?
- Willen de bewoners meer informatie ontvangen?

De antwoorden op deze vragen leveren door de initiatiefnemers inzicht op in hoeverre er draagvlak en steun is onder bewoners voor buurtpreventie. Antwoorden op deze vragen zijn te krijgen door het houden van een schriftelijke enquête. In de enquête kan precies datgene gevraagd worden wat van belang is in de iegen buurt. Het beste resultaat bij de enquête wordt bereikt als de enquête:

- Huis aan huis wordt verspreid;
- Persoonlijk wordt afgegeven;
- En weer persoonlijk wordt opgehaald.

Door bij de start van buurtpreventie een uitgebreide enquête te houden, wordt de beginstap in beeld gebracht. Na verloop van tijd kunnen de resultaten en verbeteringen vergeleken worden met de beginsituatie. Met andere woorden: er kan gemeten worden of de inspanningen van buurtpreventie werken.

De kerngroep buurtpreventie kan ondersteuning bieden.

- Hulp bij het opstellen van de enquêtevragen;
- Het verwerken van de enquêtegegevens;
- Het mede beoordelen van de resultaten.

6. Na de enquête

De basis voor het slagen van buurtpreventie ligt bij de bewoners. Daar moet draagvlak zijn. Er moeten duidelijke signalen van bewoners zijn om dat iets aan te doen.

De uitslag van de enquête kan de kerngroep hierover de nodige informatie verschaffen.

Na verwerking van de gegevens van de enquête is het belangrijk dat ook de andere buurtbewoners van de uitslag op de hoogte worden gebracht. Dit kan ook weer huis aan huis, maar ook via een wijk- of dorpskrant of website.

Hierna komt de fase, waarin de organisatie op poten moet worden gezet. Taken en verantwoordelijkheden moeten voor eenieder helder worden.

Ook hierbij kan de kerngroep ondersteuning bieden; bijvoorbeeld bij het organiseren van vergaderingen, eventueel hulp bij de gespreksleiding of het notuleren.

7. Een buurtpreventieproject: rechtspersoon of werkgroep?

Er zijn twee mogelijkheden:

1. *Buurtpreventie sluit zich aan bij een reeds bestaande organisatie (rechtspersoon).*

Als er al een wijkorganisatie is (een vereniging of stichting) dan kan een buurtpreventieproject ervoor te kiezen om een werkgroep van die wijkorganisatie te worden. Dit heeft als voordeel dat er geen energie gestoken hoeft te worden in het maken van statuten, het zoeken van bestuursleden, het aanvragen van eigen subsidie.

Voor de vertegenwoordiging van de werkgroep buurtpreventie naar buiten is het bestuur van de bestaande rechtspersoon verantwoordelijk.

2. *Buurtpreventie richt een eigen organisatie (rechtspersoon) op.*

Het kan ook zijn dat er, als er geen wijkorganisatie is, toch gekozen moet worden voor de vorming van een rechtspersoon: een stichting of vereniging. Overigens kan dit juist een goede gelegenheid zijn om een wijkorganisatie op te richten!

Inhoud, werkwijze en doel van buurtpreventie zijn in beide gevallen hetzelfde.

8. De taakverdeling

Voor het slagen van een buurtpreventieproject is het nodig dat de taken goed verdeeld zijn. Dat is belangrijk voor de actieve vrijwilligers, maar ook voor de bewoners.

Doorgaans is er sprake van drie functies:

- de straatcontactpersonen
- de buurtcontactpersoon
- de hoofdcoördinator (bij grotere projecten met meerdere buurten)

In een kleine buurt kan, naast de straatcontactpersonen, dus volstaan worden met een buurtcontactpersoon.

De contactpersonen zijn de drijvende krachten binnen het buurtpreventieproject. Het project moet gedragen worden door de buurt, waarbij politie, gemeente en woningbouwcorporatie gesprekspartner zijn.

Taken straatcontactpersoon

- aanspreekpunt voor de bewoners in de eigen straat;
- contact leggen met nieuwe bewoners;
- verzamelen van klachten en deze terugkoppelen naar de buurtcontactpersoon (en eventueel hoofdcoördinator);
- bewoners informeren over wat er met de door hen gemelde klacht is gebeurd.

De straatcontactpersonen hoeven niet zelf de problemen op te lossen. Ook hoeven ze geen overleg te voeren met instanties.

Taak buurtcontactpersoon

- beleggen van bijeenkomsten met de straatcontactpersonen van een tevoren vastgesteld blok (cluster van straten);
- het verzamelen van klachten (meldingskaarten) binnen het blok;
- terugkoppeling van klachten naar de hoofdcoördinator (indien aanwezig).

Taak hoofdcoördinator

- beleggen van bijeenkomsten met de buurtcontactpersonen of rechtstreeks met de straat contactpersonen;
- verzamelen van klachten uit de totale buurt;
- terugkoppelen van klachten naar het bestuur van de overkoepelende vereniging of stichting;
- he bespreken van de aanpak van klachten met de buurtcoördinator van de politie en hierin stappen ondernemen;
- eventueel initiatief nemen tot het instellen van een werkgroep, die een bepaald probleem (bijvoorbeeld verkeersonveiligheid) gaat aanpakken.

Ondersteuning door de kerngroep

- het geven van organisatorische adviezen (o.a. opzetten van de organisatie);
- het bieden van strategische ondersteuning (o.a. hoe te handelen naar bijvoorbeeld de gemeente, de woningbouwcoöporatie, etc.);
- het ondersteunen bij het opzetten van samenwerkingsverbanden met andere organisaties.

9. De rol van de politie binnen buurtpreventie

Buurtpreventie zonder medewerking van en samenspel met de politie is niet mogelijk. De politie is een samenwerkingspartner in de persoon van de buurtcoördinator.

Vanaf het allereerste begin dient de buurtcoördinator betrokken te zijn bij het project. Om te kunnen starten moet ook de politie vinden dat buurtpreventie als project noodzakelijk is.

De samenwerking met de politie wordt duidelijk bij:

- de start van het project

10.